

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2013CC355

Zaaknummer Klachtencommissie 2010T159

datum uitspraak 10/02/2014

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: verzoeker,

bijgestaan door: mr. F.I. Piternella, juridisch adviseur te Dongen,

te voldoen door:

de Congregatie van Fraters CMM,

gevestigd te [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 29 mei 2013, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 29 maart 2013 met zaaknummer 2010T159, waarin het seksueel misbruik tegen één persoon gegrond is verklaard (en tegen de andere persoon ongegrond verklaard) en de brief d.d. 13 mei 2013, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 24 september 2013 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 17 oktober 2013. Verweerder heeft bij mailbericht van 24 oktober 2013 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende uitzonderlijk seksueel misbruik.

Aangezien verzoeker niet door zijn moeder kon worden opgevoed, is verzoeker in de jaren [periode] ondergebracht in [internaat], te [plaats]. Gedurende deze periode is verzoeker seksueel misbruikt door wijlen [naam] (hierna: frater [naam]). Verzoeker moest zowel binnenshuis als buitenshuis in het bos met frater [naam] seksuele handelingen plegen dan wel deze dulden. Het seksueel misbruik vond, naar de Compensatiecommissie uit het advies van de Klachtencommissie in samenhang met het klaagschrift begrijpt, één tot twee keer per week plaats en bestond uit het bevredigen van frater [naam], het 'penetreren' tussen de benen van verzoeker en ten slotte het verkrachten van verzoeker. Verzoeker mocht deze voorvallen aan niemand bekend maken, anders moest hij naar de strafcel. Verzoeker is op een bepaald moment het tehuis ontvlucht. Hij was toen ongeveer 16 jaar. Hij heeft toen zijn toevlucht gezocht bij zijn voogd en verteld wat hij in het tehuis had meegemaakt. Daarna is verzoeker elders ondergebracht. Vaststaat dat frater [naam] misbruik heeft gemaakt van zijn positie alsmede van de kwetsbaarheid van verzoeker.

Verzoeker was bij aanvang van het misbruik circa 10 jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie d.d. 29 maart 2013, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen frater [naam] met zaaknummer 2010T159, waarin de klacht gegrond is verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagde tot overname van het advies.

3.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

-Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van 10 jaar.

-Het misbruik heeft zeer lang voortgeduurd, te weten van zijn circa 10e jaar tot aan circa zijn 16e jaar.

- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, het moeten bevredigen van frater [naam], 'penetratie' tussen de benen van verzoeker en tenslotte verkrachtingen.
- Het misbruik heeft frequent, te weten één tot twee keer week, plaatsgevonden.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoeker en waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Het misbruik ging gepaard met het moeten zwijgen, hetgeen kracht werd bijgezet door te dreigen met een verblijf in de strafcel.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie, waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Piternella voornoemd bij brief (met bijlagen) van 17 oktober 2013 de gestelde vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Alhoewel verzoeker in de jaren dat hij [internaat] bezocht leerplichtig was en graag onderwijs wilde krijgen, heeft hij niet voldoende onderwijs genoten. Dit is hem belet. Gevolg daarvan is dat verzoeker analfabeet is en noch kan lezen noch kan schrijven. In plaats van het geven van onderwijs aan verzoeker, is hij in zijn tijd in [internaat] aan het werk gezet in de tuin en kreeg hij huishoudelijke taken toebedeeld. Het analfabetisme heeft verzoeker in grote mate belemmerd banen te verwerven dan wel deze te behouden. Juist omdat hij niet kon lezen, was ook het volgen van bijscholing later in zijn leven lastig. Verzoeker is in zijn leven diverse malen ontslagen omdat hij wegens zijn analfabetisme zijn functies niet in alle opzichten naar behoren kon vervullen. Uiteindelijk is verzoeker in de W.A.O. terechtgekomen en heeft hij tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd een W.A.O.-uitkering ontvangen.

Verzoeker heeft uit schaamte voor het hem aangedane seksueel misbruik en omdat hij niet kan lezen en schrijven nimmer hulp gezocht bij een psycholoog of psychiater.

Verzoeker maakt aanspraak op een indeling in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en op een door de Compensatiecommissie vast te stellen bedrag aan compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij mailbericht van 24 oktober 2013 verklaard het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan zeer te betreuren. Verweerder benadrukt daarbij de verhoogde kwetsbaarheid van verzoeker. Wel plaatst verweerder kritische kanttekeningen bij het gestelde causaal verband tussen het analfabetisme van verzoeker en het hem aangedane seksueel misbruik. In zijn algemeenheid gingen kinderen immers wél naar school, aldus verweerder. Verweerder heeft echter geen toegang tot leerling-gegevens, waardoor hij niet kan nagaan of verzoeker wel of niet onderwijs heeft genoten. Ook werpt verweerder de vraag op of verzoeker in zijn latere leven zelf het initiatief heeft genomen om zich bij te scholen.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van uitzonderlijk seksueel misbruik als bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk misbruik vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn.

4.5 Op basis van de namens verzoeker overgelegde stukken, in het bijzonder de verklaring d.d. [datum] van drs. [naam] (apotheker) kan worden afgeleid dat verzoeker analfabeet is: verzoeker ontvangt zijn medicatie in een systeem waardoor zonder lezen duidelijk is welke medicatie wanneer ingenomen dient te worden. Verzoeker heeft uiteengezet dat zijn analfabetisme heeft geleid tot aanzienlijke arbeidsvermogensschade. Hij is meermalen ontslagen omdat hij wegens zijn analfabetisme niet kon voldoen aan de voor de desbetreffende baan geldende vereisten wat betreft lezen en schrijven/invullen van documenten. Ook heeft zijn analfabetisme verzoeker belet in het verbeteren van zijn opleidingsniveau; het vormde juist een barrière voor verdere scholing.

4.6 De in de onderhavige procedure te beantwoorden vraag is evenwel niet of het analfabetisme tot vermogensschade heeft geleid, maar of het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan vermogensschade heeft veroorzaakt. Om die reden is in de door de Compensatiecommissie aan verzoeker verstuurd brief d.d. 24 september 2013 gevraagd het causaal verband tussen enerzijds het hem aangedane seksueel misbruik en anderzijds het onthouden van onderwijs / het analfabetisme nader te onderbouwen. Noch uit de brief (met bijlagen) d.d. 17 oktober 2013 van mr. Piternella, noch uit het advies van de Klachtencommissie en het door de Compensatiecommissie geraadpleegde klaagschrift wordt aannemelijk dat het niet-geschoold zijn van verzoeker op enigerlei wijze geplaatst kan worden in het kader van het onderhavige seksueel misbruik. Hoewel duidelijk is dat zowel het seksueel misbruik als ook het kennelijk onvoldoende verkrijgen van onderwijs heeft plaatsgevonden ten tijde van het verblijf van verzoeker in [internaat] te [plaats], is niet op enigerlei wijze aannemelijk gemaakt dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen het gebrek aan scholing en het aangedane seksueel misbruik.

4.7 De Compensatiecommissie is op basis van de Compensatieregeling alleen bevoegd te adviseren over te betalen compensatiebedragen indien de vermogensschade voortvloeit uit het gegrond verklaarde seksueel misbruik. Indien daarbij sprake is van verzwarende en bijkomende omstandigheden die hebben plaats gevonden in het kader van dit seksueel misbruik (te denken valt aan bijvoorbeeld psychische of fysiek geweld, waarmee seksueel misbruik werd gefaciliteerd of kon worden voortgezet) betreft de Compensatiecommissie in zijn algemeenheid -bij die categorie-indelingen waar de Compensatieregeling daar mogelijkheden toe biedt- deze bijkomende verzwarende omstandigheden in haar oordeel.

De Compensatiecommissie is echter niet bevoegd te adviseren over andere op zich zelf staande schadeveroorzakende factoren, zonder dat een causaal verband met het seksueel mis-

bruik aannemelijk is. Nu in de onderhavige aanvraag geen oorzakelijk verband aannemelijk is gemaakt tussen het verzoeker aangedane seksueel misbruik en de onvoldoende scholing/onthouden van scholing, komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat de uit de onvoldoende scholing voortvloeiende schade in de onderhavige procedure niet voor vergoeding in aanmerking kan komen. Nu van andere vermogensschade voortkomend uit het seksueel misbruik niet is gebleken, concludeert de Compensatiecommissie dat vergoeding van vermogensschade in het onderhavige geval niet aan de orde kan zijn.

4.7 Het voorgaande laat onverlet dat verzoeker aanspraak kan maken op een substantiële vergoeding wegens geleden immateriële schade. Het seksueel misbruik - dat zoals gezegd als uitzonderlijk misbruik heeft te gelden - is verzoeker als jeugdige en vanwege zijn problematische thuissituatie extra kwetsbare jongen gedurende meerdere jaren frequent aangedaan. Waar verzoeker op bescherming en een liefdevolle behandeling en verzorging mocht rekenen, werd hij geconfronteerd met structureel seksueel misbruik dat gepaard ging met psychische chantage, en welk misbruik bovendien qua aard als zeer ernstig is te duiden (onder andere anale verkrachtingen). Bij het vaststellen van de toekenning van compensatie overweegt de Compensatiecommissie voorts dat de compensatie niet alleen bedoeld is voor min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.6 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat betaling van een bedrag van €55.000,-- geadviseerd moet worden.

4.7 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €5.721,67 overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. Het overgrote gedeelte van deze nota heeft betrekking op kosten die gemaakt zijn in het kader van de procedure voor de Klachtencommissie en komen in deze procedure ingevolge artikel 22 van de Compensatieregeling niet voor vergoeding in aanmerking. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €1.500,-- inclusief kantoorkosten en BTW.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijke seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan verzoeker een bedrag van €55.000,- te betalen, alsmede
- aan de rechtsbijstandverlener van verzoeker ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €1.500,- inclusief kantoorkosten en BTW te betalen.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 10/02/2014 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter